ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 18. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го СІЧНЯ 1976 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 29, 1976 No. 18. VOL. LXXXIII.

УКРАЇНА І ЇЇ БОРОТЬБА ЗА ВОЛЮ БУЛИ ТЕМОЮ ТЕЛЕВІЗІЙНОЇ ПРОГРАМИ В ПОШАНУ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ У ТВІН СИТІ

Міннеаполіс, Мінн. (М. К.) — Заходами Організації Молоді при українській католицькій церкві св. Константина в Меннеаполісі, де парохом є о. крил. д-р Степан Кнап, відбулася 22-го січня телевізійна програма.

Програма, що мала на меті запізнати ширший американський загал зі змаганнями українського народу за волю і мала назву „Ідея Незалежности: Америка і Україна", була вже третім з черги виступом парафіяльної молоді на телевізії. Перший виступ називався „Українці в Америці", а другий, „Америка і український поет Тарас Шевченко".

Учасниками програми були студенти Патриція Ерко, Наталія Греськів, Марія Кміт-Сеник, Йосиф Крищишин і пані Андея Гріко-Джелм та д-р Михайло Козак. Багато краси надали цьому виступові танцювальний ансамбль молоді „Заграва" під керівництвом Мирона Павлишина і співоча група „Акорд" під дириґентурою Юрія Луцика.

О 9-ій годині вечора, під звуки мелодії „Реве та стогне Дніпр широкий", на телевізійному екрані появилася мапа Европи з визначеними кордонами України. Вступні пояснення подала пані Джелм, наголошуючи, що нащадки українського народу вже сто років є невід'ємною частиною американського суспільства, вклали багато сил і таланту в духовий і фізичний ріст цієї країни, а їхніми культурними надбаннями вже довгі роки насолоджуються багато наших співгромадян. В цьому часі на екрані показано зразки українського мистецтва — різьби, вишивки, кераміку, писанки ,і танці — гопак „Метелик", а пізніше „Запорозький герць" у виконанні ансамблю „Заграва". Виступали: Гелен і Марта Сеник, Бет Німчук, Надя Козак, Наталія Греськів, Анна Гавриш, Анна і Тереса Попадюк, Христина Павлишин, Марія Віндик, Христина Кміт, Христина і Михайло Реймонд, Леся Стець, Христина Таращук, Мая Буник, Надя Човган, Марія Максимків, Соня Крищишин, Роман Козак, Володимир Сеник, Нестор Литвин, Павло Кміт, Ігор Човган, Адріян Стець, Андрій Татарин, Михайло Ерко і Євген Литвин. Хоча до виступів ансамбль приготовляється при фортепіяновому акомпаньяменті пані Олени Березюк, в часі програми приґравала недавно створена інструментальна група під керівництвом Юрія Луцика, в складі братів Володимира і Павла Павлишиних на акордеонах, Марійки Радієвської на скрипці і братів Луциків на гітарах.

Д-р М. Козак коротко розказав про початки українського народу, княжу добу і славний період Козацької Держави. Він підкреслив, що після знищення української державности гін до свободи відродився, немов фенікс з попелу. Йосиф Крещишин поінформував, як ідеї свободи Французької та Американської Революції і течії літературного романтизму проникнули в Україну і започаткували культурне і політичне відродження українського народу. Це видно було вже в 1820-их роках, в плятформі Південних Декабристів і пізніше в ідеях Кирило-Методіївського Братства. Вплив ідей Вашінґтона найкраще підтвердив Тарас Шевченко, коли в поемі „Юродивий" кликав: „Коли ми діждемося Вашінґтона з новим і праведним законом?".

Марія Кміт-Сеник розповіла, як після Шевченка, Іван Франко продовжував голосити кличі національного і соціяльного визволення, а його сучасниця Леся Українка, уживаючи в своїх поезіях витончені, символічні форми, кликала свій нарід не переставати боротися проти поневолення. На екрані появлялися обличчя наших поетів, а пані Джелм, Патриція Ерко, Наталія Греськів і Йосиф Крищишин, на переміну деклямували відповідно до програми підібрані твори Шевченка, Франка і Лесі Українки. Зроблено заключення, що саме у висліді цього відродження прийшло проголошення незалежної Української Народної Республіки 22-го січня 1918 року. Коли про це говорилося, на телевізійному екрані появився Український Тризуб, а співочий ансамбль „Акорд", в складі Юрія, Ро-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ У ФІНІКСІ

Роковини проголошення державної незалежности і суверенности Української Народної Республіки в Києві 22-го січня 1918-го року з кожним роком більше і повніше стають справжнім всенаціональним святом Української Незалежности в Америці, охоплюючи поступово все більше громад і все більше людей від побережжя Атлянтику на сході до побережжя Тихого океану на заході, про що широко інформують місцеві американські газети. Довшу інформацію про таке святкування Дня Української Незалежности 22-го січня ц. р. у Фініксі в Арізоні подибуємо в місцевій газеті „Ди Івнінґ Фінікс", яка помістила і цю фотознімку з підписання проклямації Дня Української Незалежности посадником Фініксу, Джозефом Сомбером, який передає підписану проклямацію парохові місцевої української католицької церкви св. Петра і Павла, о. Іванові Векеджові, в приявності дівчат (на фото зліва): Христини Ґеремеш, Анни Мельник, Ірини Фуґа та Романи Іванців. За ними стоять д-р Іван Кунаш та дириґент церковного хору Степан Зґута.

УКРАЇНСЬКИЙ КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ 200-РІЧЧЯ СКЛИКАЄ ЦІЄЇ СУБОТИ ГРОМАДСЬКУ НАРАДУ

Ню Йорк. Український Крайовий Комітет 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя українського поселення в цій країні скликає громадську нараду представників українських центральних установ і організацій з метою обміркувати „стан нашого громадського життя на терені ЗСА на тлі загально-українського положення, та заходи, які слід поробити, щоб довести до всебічного піднесення цього життя" — сказано в повідомленні. Нарада відбудеться цієї суботи, 31-го січня, о годині 3-ій по полудні в приміщеннях Українського Інституту Америки при 79-ій вулиці і 5-ій евеню. В програмі нарад передбачені виступи: голови Комітету Йосипа Лисогора, який наради відкриє та з'ясує їх ціль, організаційний референт Ярослав Гайвас матиме доповідь на тему: „Що далі?!, Євген Федоренко, голова Публікаційної комісії Комітету говоритиме про публікації, їх ціль і завдання, Євген Гановський і Ігор Длябога говоритимуть про участь української молоді в громадському житті, голова Українського Комітету 200-річчя у Вашінґтоні, Степан Куляс, поінформує про запланований Український Тиждень в столиці, заступник голови Комітету і фінансовий референт Іван Винник доповідатиме про „Мобілізацію засобів", після чого буде дискусія та внески. Нараду закриє екзекутивний директор Комітету Іван Базарко, подавши заключні висновки. До участі в цих важливих нарадах запрошені представники всіх наших крайових організацій і установ.

В Детройті започатковано відзначення 200-ліття Америки

Детройт (Франц Липецький). — Детройт є одним з перших міст в Америці, в якому постала ініціятива створення Українського Комітету для відзначення роковин 200-ліття незалежности Америки і 100-ліття нашого поселення у цій вільній країні. Після деяких непорозумінь, які на цьому тлі постали в нашій громаді і полагодження розбіжности думок, на громадській нараді, яка відбулася 16 січня 1975 р., покликано до життя названий Комітет, який очолила д-р Маруся Бек. Від цієї дати на іншій нараді і засіданнях Екзекутиви багато часу і труду присвячено творенню складу Ради Директорів і 13 Комісій, а також пороблено заходи для здобуття фондів, бо, як досі, Комітет не одержав з американських джерел ніякої субсидії. Вкінці рішено започаткувати відзначення 200-ліття зустріччю Комітету з громадянством.

Діана Оксана Омецінська
Фотографували: Горак і Чорній

Зустріч відбулася в суботу, 17 січня 1976 р., у вечірніх годинах в залі Українсько-Американського Осередку. Мимо морозного дня, браку відповідного місця на паркування авт і обставини, що багато молодих людей виїхали в гори насолоджуватися лещатарським спортом, в зустрічі взяли участь кругло двісті осіб, які засіли при гарно прибраних столиках з мініятюрним американським прапорчиком на кожному з них. На стіні сцени висіла різнокольорова картина з тризубом, двома відповідними до відзначення емблемами і написом 200-ліття. Перед сценою на накритому вишиваною скатертю столику пишався „триповерховий" коровай, що мав імітувати багатство Америки, а на боці, теж на удекорованому вишивкою столику, стояли мов горді пави десять українських ляльок з різних областей України, які символізували красу української народноїноші. Ці ляльки є до-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Український Комітет 200-річчя Америки в Ютиці розгортає діяльність

Ютика, Н. Й. (Ксеня Антипів). — З рамени місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету створився тут Український Комітет 200-річчя Америки і 100-річчя Українського Поселення в Америці, в склад якого входять представники всіх місцевих українських організацій та церков. Комітет очолює Ярослав Ликтей, який вже на першому засіданні Комітету в дні 11-го листопада 1975 предложив конкретні пляни для звеличання тих важливих ювілеїв. Він запропонував, щоби виготовити тривалий пам'ятник цієї події у формі видрукуваної історії українського поселення в Могак Веллі, що обніматиме, крім Ютики, такі ще місцевості: Ром, Геркімер, Літл Фолс, Ст. Джансвіл та Амстердам. Комітет зразу приступив до праці, щоби якнайскорше зреалізувати цей плян. Секретарка Комітету, Ксеня Антипів, звернулася листовно до всіх церковних і громадських організацій в тих місцевостях, прохаючи їх надсилати їхні історії для використання в цій публікації. Дано також заклик на українській програмі в радіо.

Комітет також намітив влаштувати в травні ц. року репрезентативну імпрезу для ширшої публіки, української і чужинецької, із виступом одної із відомих танцювальних груп. На місяць жовтень ц. р. запляновано бенкет з забавою.

Комітет вніс був прохання до стейту про фонди для виконання цих плянів, але тому, що Комітет не має ще статусу неприбуткової організації, не вдалося отримати таку допомогу. Тому Комітет шукатиме спонзорів для отримання фондів на видання книжки — історії українського поселення в цій частині нюйоркського стейту.

МОЙНІГЕН ТВЕРДИТЬ, ЩО ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ НЕ ПІДДЕРЖАВ ЙОГО ПОЛІТИЧНОЇ ТАКТИКИ НА ФОРУМІ ОН

Вашінґтон. — Даніел П. Мойніген, амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй, переслав телеграфічне звідомлення державному секретареві Генрі Кіссенджерові і усім американським амбасадам в світі, інформуючи їх, що йому, — Мойнігенові, вдалося переломити на форумі Об'єднаних Націй так званий антиамериканський голосуючий блок, але Державний департамент не усвідомив собі цього і не піддержав належно цієї його політики. Копію цього звідомлення з 23-го січня ц.р., затитулованого „Бльок заломлюється", одержав „Ню Йорк Таймс" та опублікував її у виданні з 28-го січня. Мойніген вияснює, що зламання опору великого анти-американського голосуючого бльоку, який складається переважно з новоповсталих держав, було основним завданням політики ЗСА в цій міжнародній установі. Мойніген подав цілий ряд прикладів, як він, виступаючи з гострою контратакою, з погрозами і наполегливістю, добивався знаменитих результатів. „Проте, існують незбиті докази, — заявив Мойніген, — що Державний департамент не бажав визнати цього, або робив це дуже повільно. Це становить проблему саму в собі і це є причиною що ми були змушені написати це звідомлення", — ствердив амбасадор.

Як відомо, деякі потягнення Мойнігена були останньо критиковані Державним департаментом і поодинокими політичними діячами, як також деякими газетами. Державний департамент заступає думку, піддержуючи становище президента Форда, що З'єднані Стейти Америки повинні донести до відома новоповсталим державам, які в основному творять цей анти-американський голосуючий бльок, що їхня постава може відбитися негативно на допомозі ЗСА для них і що вона не залишиться без наслідків, але вони не погоджуються з персональною тактикою амбасадора Мойнігена. Вони вважають, що поведінка Мойнігена в ви, як допомагає вияснювати ОН більше іритує ці держаамериканське становище і американську політику. Дехто переконаний, що переслане Мойнігеном телеграфічне звідомлення мало власне на меті заглушити ці критичні голоси. Серед кореспондентів поширились також здогади, що Мойніген шукає розголосу, бо він правдоподібно заінтересований номінацією Демократичної партії на становище сенатора з нюйоркського стейту, маючи замір кандидувати проти консервативного республіканця сенатора Джеймса Л. Баклі.

„В Іркутську люди думають про війну з Китаєм" – каже недавній мешканець того міста

Тель Авів, Ізраїль. — В. Азбель, колишній студент Іркутського медичного Інституту, якому у другій половині 1975 р. вдалось одержати візу на виїзд до Ізраїлю, опублікував в жидівському журналі „Ню Джорнал" свої спогади про Сибір, а зокрема про велике сибірське місто Іркутськ. Азбель між іншим пише: „В Іркутську сильно розвинена шпигуноманія. Якщо японський турист, а таких там чимраз більше, сфотографував вулицю із старенькім перекошеним будинком (таких в цьому місті багато), то він не інакше як шпигун. Органи КҐБ переводять окремий вишкіл з летунами і стюардесами. Їх попереджують, що коли чужинець має фотоапарат в літаку, то його не можна залишати самого „без опіки", бо він може сфотаграфувати летовище, або інший важливий об'єкт. Урядові чинники особливо розпалюють ненавість серед населення до китайців. В наслідок цієї невпинної пропаґанди у сибіраків склалася думка, що Китай готов кожної хвилини напасти на СССР, при чому одною з перших жертв нападу буде Іркутськ. Мешканці Східнього Сибіру знають, — продовжує розповідати В. Азбель, — що на кордоні неспокійно. Щодня залізницею їдуть на Схід поїзди з військовою технікою. Часто у зворотньому напрямі вони везуть на плятформах бляшані домовини. Особливо багато було вбитих у квітні 1974 р. Тоді приходили до Іркутська занютовані труни, яких не вільно було розкривати родичам. Бої відбувалися десь на кордоні Китаю і Монголії. Тоді мабуть загинуло багато совєтських вояків і всі чекали, що совєтська, китайська чи інша преса повідомить про це, але все було поминено мовчанкою. В Іркутську всі певні, що війни з Китаєм не уникнути".

В. Азбель згадує у своїй розповіді також про дуже трудну економічну ситуацію міста. Рідко коли в магазинах продають м'ясо, яйця, молоко. Дуже гостро стоїть проблема з одягом. Найбільше є горілки, і хоч на неї ціни підвищили, люди з кожним роком п'ють її все більше.

Український Ансамбль з Пряшева відбуває турне в Західній Европі

Зіґен, Німеччина (Й. Сірко). — Під сучасну пору в Західній Европі перебувають члени Піддуклянського Українського Народного Ансамблю із Пряшева (Чехо - Словаччини). Розпочавши своє турне концертом у Швайцарському місті Вінтертур (6 січня), вони переїхали у Федеративну Републіку Німеччини, де відбулася більша частина їхніх виступів. Після Західньої Німеччини, на них ще чекають концерти у Франції, Голляндії та Австрії, де закінчать своє турне 12-го лютого.

Німецький менаджер вдоволений ними, бо зробив з ними угоду вже про виступи наступного року. ПУНА відомий українській публіці в ЗСА, Канаді, а також на Західній Україні. В Західній Німеччині ансамбль виступав з концертами останнього разу 1968 року. З того часу багато змінилося і в самому ансамблі, який перший раз на закордонній подорожі з новим керівником Рудольфом Смотером — співаком - солістом, новим керівником балетної групи Іваном Чисариком — колишнім успішним танцюристом, та Ярославом Круґером — заступником керівника хору і оркестри. Значні зміни настали в балетній групі, яка значно

(Закінчення на стор. 4-ій)

МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ ПРОХАЄ ВСЕЛЕНСЬКОГО ПАТРІЯРХА ВИСТУПИТИ В ОБОРОНІ О. В. РОМАНЮКА

Бавнд Брук. — З Митрополичої Канцелярії Української Православної Церкви в ЗСА інформують, що первоієрарх цієї Церкви, її Митрополит Владика Мстислав, звернувся окремим листом до Вселенського Патріярха Димитрія І, прохаючи його виступити в обороні о. Василя Романюка та „інших мучеників за Христа в поневоленій Україні". В листі Владики Мстислава до Вселенського Патріярха, датованому 21-го січня ц. р., м. ін. сказано:

о. Василь Романюк

Ваша Святість,
милостивий Батьку й
дорогий найвищий
Архипастирю
Вселенської Православної Церкви!

988 років тому, за Святого Великого Князя Київського Володимира, Русь-Україна прийняла Віру Христову, віддаючи водночас себе під опіку Вселенського Архиєрея — Православного Патріярха святого міста Царгороду. Сповнилось тоді пророче благовістя Апостола Андрія Первозванного, що на горах Київських засяє світло Христової Науки, яке й просвітить інші народи Сходу. Цю почесну місію виконав український народ з честю й на славу Святого Православія.

Як Свв. Апостоли й інші перші послідовники Христа, так і український народ, шлях служіння Христові скропив кров'ю своїх мучеників. Про тернистий шлях служіння Христові українського народу свідчать: — історія останнього тисячоліття українського народу та анали Вселенської Патріярхії.

Одначе, повне катаклізмів XX століття поставило все людство, зокрема ж його християнську частину, перед найтяжчим іспитом. До цього іспиту став першим побожний православний український народ. На протязі останнього півстоліття склав він на вівтар оборони Правди Христової на землі найбільшу жертву: — життя мільйонів мучеників і страдників Християнської України. Голос тих страдників лунає із їхніх могил по сьогодні. Скерований він до нас усіх, що з волі Божого Провидіння перебуваємо у вільному світі та маємо повну змогу і почесний обов'язок бути свідками Христові й мученикам за Нього.

Благальний голос теперішніх українських страдни-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Конґресмен Джеймс Делейні вітає Леоніда Плюща на волі

Вашінґтон. — Конґресмен Джеймс Делейні щиро привітав і висловив свій подив для українського математика Леоніда Плюща, який розпочав своє життя на волі, після майже трирічного перебування в совєтському психіятричному заведенні. Конґресмен Дж. Делейні був один з тих, які активно включилися в кампанію звільнення Леоніда Плюща. В січні 1975 р. Делейні предложив був в Конґресі ЗСА спільну резолюцію, яка закликала президента Форда зробити все можливе, щоб заставити совєтський уряд звільнити Леоніда Плюща і Валентина Мороза та дозволити їм і їхнім родинам еміґрувати на Захід. „Плющ, 36-річний математик, — говориться в окремому пресовому повідомленні конґресмена Дж. Делейні, — приїхав до Відня із своєю дружиною Тетьяною і двома синами. Він все ще знаходиться під впливом „ліків", які йому давали совєтські лікарі. Плющ висловився останньо проти засудів численних інших дисидентів".

Конґресмен Джеймс Делейні звернувся тепер до президента Форда з проханням поробити старання для звільнення Валентина Мороза. У відповідь конґресмен одержав з Державного департаменту офіційного листа, у якому пишеться, що „уряд Совєтського Союзу не визнає заходів чужих амбасад, які відносяться до справ совєтських громадян, але, ми користаючи з багатьох нагод, переказали совєтському урядові становище американської публічної опінії до проблеми людських прав".

Користаючи з нагоди 58-ої Річниці Української Державности, конґресмен Делейні пересилає українському народові і його вітці в ЗСА щирі привітання, заликаючи при тому Президента проголошувати 22-го січня Днем Української Незалежности — сказано в пресовому повідомленні.

Комітет Оборони Мороза у Філядельфії організує фонди для Плюща

Філядельфія. — Місцевий Комітет Оборони Валентина Мороза, відомий із своїх численних акцій в обороні людських прав, проявив ще одну ініціятиву, відчиняючи банкове конто в місцевій кредитівці на допомогу Леонідові Плющеві і його родині. Як відомо, подібну збірку фондів для Леоніда Плюща і його родини проголосив уже Секретаріят СКВУ, покликаючи для тієї цілі окремий Комітет, що його очолює Владика Мстислав, Митрополит УПЦеркви в ЗСА. Відчиняючи конто Комітет Оборони Мороза у Філядельфії, що його очолює Уляна Мазуркевич, а членами якого є переважно молоді жінки-матері, склав перший даток в сумі 1,000 долярів. Про цю акцію Комітет повідомив Міжнародну Лігу Математиків в Парижі, організацію яка займається під цю пору родиною Плющів.

У зверненні до української громади Комітет закликає до добровільних внесків на банкове конто Леоніда і Тетяни Плющів, з якого тільки вони самі можуть вибрати гроші на свої потреби. Число банкового конта — 3900 і на нього можна складати датки, висилаючи чеки або грошові перекази до: Self - Reliance Credit Union, Plushch Fund, 4814 N. Broad Stret, Philadelphia, Pa. 19141. Конто буде відкрите тільки обмежений час, а звіти Комітет висилатиме періодично до української преси. Вноски можна відчисляти від оподаткування.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Похвала і салют

„Я хвалю Вас за Ваш постійний вклад в нашу національну спадщину, в нашу тривку систему репрезентативного правління. Я віддаю Вам салют за Вашу боротьбу за волю всіх людей!" Це є заключні слова окремого звернення президента Джералда Форда до українців, приготованого ним на відеотейпі в Білому Домі та переданого Українській Громаді в Чікаґо під час святкувань роковин Української Незалежности минулої суботи, 24-го січня 1976, також у відповідь на те, що ця наша Громада вибрала собі президента Форда за „Мужа року".

Ці похвала і салют найвищого представника могутньої Америки, як і надрукований два дні тому в „Свободі" повний текст його звернення, не могли не принести приємности і навіть гордости кожному українцеві. Президент З'єднаних Стейтів не говорить без причини і переконання навіть у виборчому році. А втім, президент Форд ще заки вступив до Білого Дому мав уже багато стичности з українцями і належав довгі роки до тих законодавців, які словом і ділом оцінювали українців, їх трудолюбивість, їх ідеалізм і їх змагання за кращу долю, за волю і справедливість для всіх, зокрема для свого поневоленого, але не скореного українського народу. Власне за ці активні симпатії до українців та української справи теперішнього президента і тодішнього конґресмена Джералда Форда нагороджено Шевченківською Грамотою Волі, найвищим відзначенням, що його признають українці в Америці за надзвичайні заслуги для української справи.

Президентські похвала і салют для українців мають подвійне значення і вартість. Вони бо є не тільки більше чи менше заслуженим признанням за дотеперішню поставу і вчинки, але рівночасно і зобов'язанням на майбутнє. Президент Форд не одинокий і не перший провідний американець, що так позитивно висловився про українців. Це є леґальна американська опінія про нас, яку нам здобули важким трудом і довгими зусиллями наші піонери. Наш обов'язок — таку опінію розбудовувати, скріплювати і поширювати, бо вона має вітальне значення для наших змагань та змагань для нашого народу. Теперішні святкування 200-річчя Американської Незалежности та 100-річчя українського поселення в цій країні дають нам на це ще окрему і добру нагоду. Використаймо її!

Примара Індокитаю

Платон - Арістокль уже яких чотириста років перед нашою ерою твердив, що ми, властиво, не бачимо справжніх подій, які відбуваються десь поза нами, а тільки відтіні тих подій, які падають перед нами та які не завжди вірно веддзеркалюють те, що справді діється. Ці слова давньогрецького філософа - ідеаліста мимоволі пригадуються і тепер у зв'язку з тим, що діється на широкому екрані міжнародної політики.

Прикладом може послужити Анґоля, ця недавня ще португальська колонія в Африці, що нагло стала в центрі міжнародної уваги, наче б вона була серединою землі. В самій країні змагаються за оволодіння нею дві цілком чужі для неї сили: марксисти і антимарксисти. Перших „піддержують" грішми, зброєю і людьми Совєтський Союз і Куба, а другі мають мало моральної і ще менше фактичної допомоги Америки. Примара В'єтнаму та суцільної американської поразки в Індокитаї досі не дозволяє Америці на більш рішуче становище, хоч в Анґолі йде гра за вітальні американські інтереси у вузькому і найширшому розумінні. У вужчому розумінні, з Анґолею тісно зв'язані інтереси в багатій на нафту Ніґерії, що є найбільшим доставцем нафтової ропи Америці. Сама Ніґерія не є прокомуністична, але вона допомагає марксистам в Анґолі і не скриває свого обурення на Америку за її допомогу білим південно - африканським військовим частинам, що борються по боці антимарксистів в Анґолі. Для Ніґерії совєтська приявність в тій частині Африки не є такою осоружною, як біла Південна Африка.

Для Америки це створило ситуацію „і так зле, і так не добре". В експлуатацію ніґерської ропи Америка інвестувала понад один більйон долярів і це, разом з примарою „другого В'єтнаму", здержує її від будь-яких рішучіших заходів для оборони своїх дальших інтересів перед загрозою встановлення совєтської бази в тій стратегічній частині світу.

Очевидо, що совєтські верховоди здають собі справу з цих комплікацій для Америки та повною парою їх використовують, зловживаючи пустословними фразами про „взаємокорисність" політики детанту.

Америка програла в Індокитаї і може програти в Африці, бо хоч знає, то з різних безпосередніх і практичних міркувань легковажить перестороги таких „з першої руки" знавців суті і цілей Совєтського Союзу, як червоний Китай, офіціяльне пресове аґентство якого назвало Совєтський Союз „імперіялістичним ґанґстером, який затіяв війну в Анґолі, щоб сплюндрувати цілу Африку".

Очевидно, що це совєтське ґанґстерство напевно не зупинилося б на Анґолі, як не зупинилося на Індокитаї та безлічі інших країн і народів, від України почавши. Сказала це недавно і голова британської Консервативної партії Марґарет Тачер, перестерігаючи перед „ілюзіями детанту", що ним „росіяни прикривають своє змагання до запанування над світом, здобувши засоби, щоб стати найбільш імперіялістичною нацією, яку будь-коли бачив світ".

КУК знову інтервеніював в справі багатокультурности

Вінніпеґ (КУК). — Дня 22 січня 1976 р. Централя КУК вислала телеграму до міністра Дж. Мунро в Оттаві, вимагаючи, щоби федеральний Уряд ствердив прилюдно заявою, що політика багатокультурности буде надальше переводитись за принципами оголошеними в 1971-му році. Таку заяву запропоновано від Централі КУК зложити на першій сесії Другої Все-Канадської Конференції Багатокультурности, яка на запрошення уряду відбудеться в Оттаві в днях від 13 до 15 лютого 1976.

Микола Бараболяк

ПОЛІТИКА ДЕТАНТУ – БУДІВЛЯ НА ПІСКУ?

НА МАРҐІНЕСІ ПОЇЗДКИ КІССІНДЖЕРА ДО МОСКВИ

II

А лідери Кремля не можуть собі дозволити на невдачі. Це для них непростиме не тільки з уваги на міжнародний престиж, але ще більше з уваги на внутрішні справи. Ніякий провід у Кремлі не встоїться, коли не зможе виказатись „успіхами" теж у ділянці зовнішньої політики. Тому їм приходиться бути дуже обережними у формулюванні завдань зовнішньої політики. Треба ті завдання все так настановляти, щоб вони мусіли вийти „успішно" і щоб, чи то на терені партії, чи форумі Верховного Совєту, могти величатись „досягненнями".

Тактика „розрядки" це саме такий вибір совєтської зовнішньої політики, який не сполучений з ризком невдачі. Читайте промови Брежнєва. Це один дитирамб „політики миру", як політики „успіху". Чи не в кожному числі „Правди" і „Известий" — похвали для політики детанту, для „мирної" політики Совєтського Союзу? Не чудово те все звучить? „Успіхи" за „успіхами", і ще раз „успіхи".

Секрет — це успіх

Ця ґльорифікація „успіхів" тим легша, що, почавши з 1968 року, вони все ж таки мають успіхи. Совєтські збройні сили окупували Чехо - Словаччину, і Захід ні оком не моргнув. В 1971 році СССР заключив дуже корисне для нього т. зв. Чотириґранне порозуміння в справі Берліну, в результаті якого прийшло зразу до визнання поділу Німеччини і правного закріплення західніх кордонів Польщі, а відтак, до Гельсінкського правного визнання совєтської сфери впливів. І знову велетенський успіх „мирної" політики. Лідери Кремля набрали самопевности. Їхня самопевність так зросла, що не завагались навіть перед маленькою конфронтацією з Китаєм над Уссурі рікою.

Не тільки власні успіхи піднесли їх самопевність. До того самапочуття причинились теж у значній мірі неуспіхи противника. Вотерґейтська афера безсумніву не була без впливу на зовнішню політику СССР. А вже роля СССР, як „приятеля", що допоміг ЗСА викараскатись із в'єтнамської халепи — то був для них не абиякий „успіх".

Та найважливішою подією, що дозволила Кремлеві позбутись почуття меншевартости, яке їх безсумніву до того часу затримувало, було досягнення паритету в ділянці зброєнь, і то не тільки конвенціональних, але головно стратегічних.

Перед досягненням того паритету вони були не раз у страху. Чи могли вони бути певними на сто відсотків, що Захід не використає своєї переваги в ділянці атомових зброєнь і в певних умовах не зважиться скінчити з „комуністичною загрозою"? Як недовір'я Заходу до Совєтів мало і має виправдання, так і Совєти не могли мати певности щодо інтенцій західнього світу. Нині вони завдяки розбудові своїх сухопутніх, морських і повітряних сил, а головно нуклеарної зброї, визбулись і на тому відтинку почуття меншевартости, яке так довго довелось їм приховувати, і можуть говорити і з Америкою, і з рештою західнього світу, як рівні з рівними. Нині можуть виступати як рівний партнер, а їхні лідери як відповідальні стейтсмени світу, на яких лежить теж відповідальність охоронити світ від нуклеарної заглади. Їхні представники на міжнародних форумах не вигукують, як колись Молотов і Хрущов, а поводяться як „пани серед панів". Представники самопевної імперії, готові брати участь у старій міжнародно - політичній грі балянсу потуг.

Економічний фактор

Вищесказаного вистачило б, щоб упевнитись у тому, що лідери Кремля трактують політику „разрядки" у власному інтересі серйозно з уваги на міжнародну ситуацію. Але детант потрібний їм ще більше, щоб, обмеживши зброєння, могли похвалитись успіхами теж і на форумі внутрішньої політики, постачаючи більше продуктів широкого вжитку, та вдоволити обивателя - консумента. Вони здають собі справу з того, що на коротку мету можна обмежити консумпцію і сконцентрувати фінансові ресурси на озброєння. Але вони теж свідомі того, що у громаді, де пропаґується матеріялізм, консументові не вдасться замилювати очі на довшу мету. Тільки у рамах міжнародного детанту є нині можливо, коли не „переґнати", то хоч трішки дігнати Захід у задовільнюванні потреб консумента. Без допомоги західньої технології це завдання мусіло б бути відкладене на довгі роки, а час на місці не стоїть.

Західні критики політики детанту закидають архітектові тієї політики Кіссінджерові, що детант допомагає Совєтському Союзові порости в пір'я, і є загроза, що його сила може обернутись проти Заходу. Така небезпека, очевидно, існує. Все ж треба вірити, що лідери Заходу не є і не будуть такі наївні, щоб не застосувати засобів забезпечення, щоб таке лихе не сталось.

Врешті і СССР і ЗСА розуміють, що нині нема національних мікро - економік, лише ґльобальна макро - економіка світу, з якої годі вилучити і СССР.

(Продовження буде)

Я. Татомир

МОСКВА БЕЗ МАСКИ

(2)

Коли після 250 років монгольська імперія почала розпадатися, московський великий князь Іван III проголосив (у 1480-у році) незалежність Московії від монголів.

Шамуелі говорить, що Московська Держава, яка зформувалася під час розпаду монгольської імперії із фраґментів Київської Русі була дуже мало подібна до вільного суспільства Київської Русі. Москва стала, — каже він, — спадкоємицею Золотої Орди, стала — продовженням монгольської держави. Протилежно до вільної Київської Русі — Москва, після розпаду Золотої Орди, виявила себе як невільниче суспільство, де московський князь, чи опісля московський цар, був не тільки абсолютним тираном, але теж виключним власником цілої країни, усіх підданих, усього їх майна, з часом володарем Церкви тощо.

Автор подає такі головні причини еволюції московської суспільно - політичної системи у напрямку — деспотизму:

Вплив монгольської системи. Монголи пхнули Русь, каже Шамуелі, на кілька століть назад під культурним оглядом, але дали Московії високо розвинену політичну і державно - адміністраційну систему. Основним чинником монгольської політичної системи була абсолютна автократична влада хана і цю систему цілковито перебрали московські князі.

Другою причиною було те, що тодішня Московія була так само, як Київська Русь, виставлена на часті наїзди кочовиків із сходу і европейських сусідів із заходу, з при тому була, в протилежності до Київської Русі, дуже убогою країною. У таких умовинах абсолютна влада і тотальне підчинення горожан князеві чи цареві сприяло концентрації сил держави для оборони чи аґресії. У цьому відношенні автократична влада була більше успішною, каже Шамуелі, як вільна система Київської Русі, у якій княжі міжусобиці приносили величезні шкоди і дуже ослаблювали мілітарну силу Русі.

У дальших віках великим чинником у закріплюванні автократизму була Православна Церква, яку царі зуміли підкорити собі і яка льояльно прославляла „царя - батюшку".

На цьому місці слід підмітити, що автор, порівнюючи Київську Русь і Московію, недобачає або іґнорує вплив етнічного чинника на московську ментальність, властне домішку у москвинів московсько-фінської крови. Шамуелі не згадує теж нічого про Суздаль, про хвилеве захоплення Києва суздальським князем Юрієм Довгоруким і опісля у 1169 році варварське знищення Києва його сином Андрієм Боголюбським і т. п.

Причина цих пропущень лежить мабуть у тому, що автор хотів дати англомовним читачам, мало обізнаним із давньою історією Русі, виразну картину деспотичної московської системи, яка постала, як він каже, із фраґментів вільної Русі, і для цього пропустив деталі, які йому виглядали несуттєвими.

Велику частину своєї праці Шамуелі присвячує історії й аналізі революційних рухів у московській імперії.

Характеристичною рисою цих революційних рухів (не рахуючи винятків), так як і московського естаблішменту, була їхня скрайність, виключність і безкомпромісовість. Можливість взаємних уступок, компромісової розв'язки проблем була виключена. Праґматизм був — анатемою.

Ще більш характеристичним було відношення ідеологів і провідників московських революційних груп до народних мас, а зокрема до селянства: кличами революційних груп було визволення „ширших мас", зокрема визволення закріпачених селянських мас. Але автор показує, як у московських революційних рухах проявлялася протидемократична і протигуманна ментальність, для якої одиниця і її людські права були чужими поняттями західньоевропейських лібералів.

Багато світла на ментальність провідних московських революціонерів кидає відношення одного із найбільших московських революційних ідеологів Чернишевського до Петра Великого. Чернишевський, якого, між іншим, дуже шанував і прямо обожав Ленін, так писав про Петра Великого:

„Для нас Петро Великий є ідеальним патріотом... Росіянин, який має розум і серце, ніколи не може бути нічим іншим як патріотом на взір Петра Великого..." Так говорить Чернишевський про Петра, який був одним із найбільших деспотів у історії Росії, який дав московській аристократії ще більші права над закріпаченими селянами, який будував Петербурґ та інші свої підприємства на людських кістках, який власноручно тортурував свого єдиного сина і потім наказав його вбити і т. п.

Шамуелі подає, що у 1678 році Росія мала 16 мільйонів населення. При кінці панування Петра Великого, у 1724 році населення Росії впало до 13 мільйонів. Замість приросту — втрата населення на майже 25 відсотків! У цьому відношенні Петро Великий, якщо не перевищив, то дорівняв навіть Сталінові. Але для Чернишевського, духового батька Леніна, Петро був... ідеальним московським патріотом!

Після прочитання книги Шамуелі стає дуже ясно, що Ленін, Сталін, Соловки, Ґулаґ Архіпелаґ, 60 мільйонів жертв московського комунізму—це не феномен, який появився в історії російської імперії раптово і несподівано, як „деус екс махіна", але органічний продукт московсько - монгольської історії.

Шамуелі каже, що Вольтер канонізував Петра Великого, а Дідро — Катерину Другу. І він додає, що гроші і пенсії, якими ці два московські деспоти обдаровували вищезгаданих французьких філософів — оплатилися...

Згадуємо про те для того, щоби вказати, що перед книгою Шамуелі важке завдання: діяти проти мистецької московської пропаґанди і теж проти наївности, іґноранції, а деколи і перекупности філософів і нефілософів західнього світу. Книга Шамуелі має вартості, які повинні допомогти їй перебороти ці подвійні перепони.

Ми повинні доложити усіх старань, щоби книга Шамуелі дісталася на полиці усіх публічних і шкільних бібліотек.

(Кінець).

Голоси читачів

ЩЕ ПРО ОБОРОНУ ПРАВДИ

Допис проф. Романа Шпорлюка „Про оборону правди" („Свобода", 21-го січня, ч. 13), в якому він повчає читачів „Свободи", а зокрема Богданну Серет, в який спосіб обстоювати українську справу і правду в американському середовищі, нажаль, створює враження поверховности.

Проф. Шпорлюк, як і кожний інший професор американських університетів, мав вже досить часу і нагоди проникнути дійсну суть справи, а зокрема української проблеми в американському світі. Тут не збираємося вживати узагальнювань, але він чомусь таки пересчив факт, що велике число американських професорів, як і бібліотекарів, на ділі вдає „оборонців правди" а рівночасно практикує найвищого рівня дискримінацію, приховуючи її різними т. зв. „гарними фразами", в роді „об'єктивність", „холодність поведінки", „документальність" і багато подібних вишуканих прикметників із словника Вебстера.

Чому проф. Шпорлюк не згадає про американські підручники середніх шкіл, або навіть університетських, про історію Европи, а Східньої Европи зокрема. Там можна назбирати цілі гори різних перекручень, неправди, незнання, злої волі і навіть відкритої ворожнечі, і це все написане професорами Гарварду, Єйл, Берклі і подібних „твердинь знання". Чи вже забув про „науковість" і „об'єктивність" Британіки? Нащо створювати штучне враження, що американський науковий світ є ідеалом правди і доступним тільки до наукових арґументів, як їх приміняється в академічних кругах? Правдою є, що попри деякі поважні і дійсно вартісні праці, американські професори, як і інші автори, видали і все ще видають наукову дешевизну.

Не хочемо кінчати цього допису закликом „іти війною" на всіх тих авторів і бібліотекарів, які кривдять і дискримінують Україну і українців. Але все таки уважаємо, що більше відваги в обороні Нашої Правди не пошкодить українській справі.

Степан М. Горак
Чарлстон, Ілл.

„МОЛОДА ДУМКА" І... БАЯН!

У „Свободі" з 10 січня ц. р. була надрукована рецензія п. Романа Савицького про концерт „Молодої Думки", що відбулася 16 листопада 1975 р. в Пассейку, Ню Джерзі.

Як знаємо, „Молода Думка" існує вже довгі роки, а її праця в культивуванні українського пісенного мистецтва заслуговує на повну підтримку нашого громадянства. Нас тільки дуже здивувало, а то й обурило, що деякі точки програми того концерту були виконувані в супроводі... баяна!

Теж довідуємося, що диригент „Молодої Думки", п. Комірний заохочує українську музичну молодь навчатися гри на цьому ж інструменті.

Баян, як відомо, це неукраїнський народний інструмент, що його москалі поширюють в Україні. Питаємо: чому добровільно московщити нашу музичну культуру у вільному світі, коли ми протестуємо і демонструємо проти насильного московщення на рідних землях? Чому п. Комірний не пропаґує серед української молоді гри на українському національному музичному інструменті, яким є бандура?

Степан Женецький
Йонкерс, Н. Й.

КЕРАМІСТКА СЛАВА ҐЕРУЛЯК

Український Студентський Літературний Гурток при Манітобському університеті спроваджує мисткиню Славу Ґеруляк з Ню Йорку взяти участь у студентському Фестивалі „Життя і Наука". Пані С. Ґеруляк матиме три окремі виступи в Вінніпеґу. В четвер 5-го лютого ц.р. відбудеться її виклад (англійською мовою) на Манітобському університеті на тему „Вступ до української мітології", а в п'ятницю, 6-го лютого по полудні говоритиме про „Русалії в українській мітології". Теж у п'ятницю 6 лютого, о год. 8-ій увечорі Літературний Гурток влаштовує доповідь Слави Ґеруляк (в українській мові) для ширшого українського громадянства Вінніпеґу на тему „Українська мітологія". Доповідь відбудеться в Авдиторії Планетарію Манітобського Музею „Людина і Природа". Всі доповіді будуть ілюстровані прозірками.

В. Смерека
Брадфорд, Англія

АМЕРИКА – ВЕРХІВ'Я СВІТУ

(3)

А увечорі друзі зробили для нас зустріч в Українському Домі.

Вечеря з нашими голубцями і розмови, довгі розмови аж за північ.

Милі зустрічі. Обмін думок. Обмін адрес. Ню Йорк, Лондон, Париж — що це простір, країни, віддаль, — там де зійдуться українці, є лише Україна. І про Україну одну лише мова йде!

Другого дня нам розказали, як їхати до церкви, і ми легко знайшли дорогу.

Ще перед початком Богослуження ми були вже біля української православної катедри св. Володимира. Сходились люди до церкви, наші українські люди, такі, як скрізь по цілому світі, живуть і ходять до своїх церков наші люди.

Катедра св. Володимира в Ню Йорку прекрасна. Кольорові вікна творять містичну напівтемінь, в якій серед світел і свічок сяє золотом фарб іконостас роботи мистця П. Холодного, світить ясністю вівтар, а з балькону линe зворушливий тихий спів хору. Виконання Богослужження безпретенсійно скромне, стримане і гідне, (служив о. Базилевський), — немов все моління є внутрішнім голосом душі, що єднає людей з Богом, забуваючи про все земне. З великою насолодою були ми учасниками раннього Богослуження тієї осінньої неділі в Ню Йорку, і пам'ять буде жити з нами завжди про ту молитовнопобожну атмосферу, яку ми відчули в катедрі св. Володимира.

Після Служби Божої всі зайшли до залі, там вже продавалися гарячі вареники і нас частували, як гостей, та вітали, мов давніх знайомих, бо ми — українці. Знайомимося з відомою співачкой п-ні Ганною Шерей, котра милувала нас співами в церковному хорі.

По обіді п-ні Рая К. завзялася показати нам свій улюблений Ню Йорк.

Ми найперше пішли в Центральний Парк і довго ходили його алеями в золотисто-осінньому уборі. А тоді — в центр міста, і п-ні Рая показувала нам одну авеню за другою і всі ґіґантські високі хмародери. Не бачучи їх, можна уявити їх страшними, чорними і брудними. В дійсності вони є ґрандіозно-могутні. Центр міста чистий, будинки мають свою архітектуру, при вході стоять портери, а велич будов навіває думки про найбільші споруди людства. А вже коли дійти до дільниці, де розкладають свої багатства крамниці, то чудес їх не можна описати. Кришталь, золото, срібло, книгарні, убрання, дитячий світ, — це чудо з чудес і багатство з багатств! Тіффані, Бонвіт Теллер, Добелдей, Стубен Глас, Кассінс, Чендлерс, Валентіно, Картіє, — і безліч, безліч назв славних маґазинів Ню Йорку. Була неділя і майже всі вони були закриті. Лише пишні багаті вітрини казали про їх велику розкіш. Для себе ми купили лише сувеніри. І на кожному кроці продавалися гарячі бублики, чи щось подібне до наших бубликів. Але нас п-ні Рая завела на каву і доглядала, як рідних сестер.

Ось ми в центрі Ню Йорку — Рокефеллер Площа. Тут Різдвяними Святами палає найвища ялинка в світі. А тепер на тлі маєстатичного хмародера, льодова площа, де ковзаються на ковзанах, сквер з квітами і плита з написом — завітами цього славного мільйонера, який вложив свої гроші в розвиток культури і залишив нащадкам заповіти. Читаємо їх: „Я вірю, що кожне право вимагає відповідальности, кожна нагода зобов'язання, кожна власність — обов'язку".

— Я вірю, що любов є найбільша сила в світі, що єдина може перемогти ненависть!...

— Я вірю, що правда може затріюмфувати і затріюмфує над силою!...

— Я вірю у Всезнаючого і Вселюблячого Бога!...

10 заповідей Рокефеллера, вибиті золотими літерами на плиті в центрі Ню Йорку, на площі, що носить його ім'я. Варто побути в Ню Йорку, щоб прочитати їх, щоб вдуматися в глибину їх змісту, аби дістати силу і надхнення і для свого життя.

Для нас українців-европейців Америка — це новий світ. Ще надто малознаний нам, в уяві нашій недавно відкритий, самобутньо новий. Відомий своїм багатством, боротьбою за доляр, ґанґстерством і великим контрастом між бідними і багатими. Ню Йорк збанкрутований, — казали мені упереджено тієї золотої осені 1975 р.

Проте, я побачила іншу Америку, інший Ню Йорк.

Цей край і це багатамільйонове місто я назвала в думках — верхів'ям світу. Бо найвищі в світі є його будови, з якими змагається тепер Канада — юний велетень, що росте на своїй благодатній землі і будує вежу в Торонті, котра має бути вища від „Емпаєр Стейт Білдінґу" в Ню Йорку, що рахується найвищою будовою світу.

Можливо в майбутньому будуть вищі будинки в світі, будуть інші краї, інші ведучі ідеї.

Проте в сучасну пору — бачити Ню Йорк і читати золоті літери ідеалів цього краю — це розуміти життя, щоб дати в нього свій вклад. І ті, хто зрозумів його, включно з нашими людьми-українцями, розгортають свої сили і дають такий потенціял, що добробутом і люксусом не зрівняється з ними жадна інша країна в світі.

Для мене це було — „відкриттям Америки" — щоб в цьому котроверсійному місті читати ідеали: Бог є Вселюблячий і Всемогучий!... Любов є найбільша сила світу!... Правда затріюмфує над силою!... — Це ідеали, з якими той, хто є співзвучний їм, міг створити таку ведучомогутню країну, що нею є тепер Америка. і з нею змагаються всі країни світу.

Тому для мене Америка, Ню Йорк — лишилися верхів'ям світу.

І здавалося, що нам — ук-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ФОНД ВИДАННЯ СПАДЩИНИ Б. КРАВЦЕВА

(Замість квітів на його могилу)

Список, ч. 3.

Христя Навроцька	$ 10.00
Тетяна і Володимир Богачевські	25.00
М. Кознарська	50.00
Іванна Савицька	25.00
Петро Шарко	20.00
Олена і Павло Турули	20.00
Ксеня Клодницька	10.00
Андрій Баранник	5.00
Олександер Смаль	50.00
Ілля і Стефанія Карапінки	25.00
Марія і Петро Турчин	20.00
Володимир Душник	25.00
Віра і Зенон Легедзи	20.00
Працівники Укр. Відділу „Голосу Америки"	155.00
Ірина і Михайло Морози	10.00
Марія і Володимир Барагури	10.00
Разом:	$ 480.00
Попередньо проголошено	$ 1,951.00
Разом досі	$ 2,431.00

Список ч. 4.

Пожертви мешканців Золотої Осени в Кергонксоні

Д-р Петро Яців	$ 5.00
Д-р Б. Вабій	20.00
Ірена Загаляк	5.00
М. Маренін	5.00
Д-р Роман Яців	10.00
Пилип Оприск	10.00
Д-р Богдан Кондра	10.00
Григорій Першинь	10.00
Андрій Тхір	50.00
Іван Коровицький	10.00
Теодор Шмотолоха	5.00
О. Денисенко	5.00
Ярослав Салук	10.00
Разом:	$ 155.00
Попередньо проголошено	$ 2,431.00
Разом досі	$ 2,586.00

СОЮЗОВЦІ!
ПРИДБАННЯ 400 НОВИХ ЧЛЕНІВ — ЦЕ МЕТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В СІЧНІ. ВКЛЮЧІТЬСЯ У ЧЛЕНСЬКУ КАМПАНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ОСЯГНУТИ ЦЮ МЕТУ

УКРАЇНСЬКИЙ КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ
200-РІЧЧЯ АМЕРИКИ

Повідомляємо всі українські установи і організації, що

в суботу, 31-го січня 1976 р.

в приміщенні

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

при 79-ій вулиці ч. 2 в НЮ ЙОРКУ

— відбудеться —

о год. 3-ій по полудні

ГРОМАДСЬКА НАРАДА

ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЗСА

з таким порядком нарад:

1. Відкриття і з'ясування цілей Наради — ЙОСИП ЛИСОГІР
2. Що далі? — ЯРОСЛАВ ГАЙВАС
3. Публікації, їх ціль і значення — ЄВГЕН ФЕДОРЕНКО
4. Участь української молоді в громадському житті — ЄВГЕН ГАНОВСЬКИЙ, ІГОР ДЛЯБОГА
5. Український Тиждень у Вашінгтоні — СТЕПАН КУРИЛАС
6. Мобілізація засобів — ІВАН ВИННИК
7. Дискусія і внески
8. Заключні висновки — ІВАН БАЗАРКО

ПРЕЗИДІЯ КОМІТЕТУ

Йосип Лисогір — Іван Винник
Ярослав Гайвас — Іван Базарко

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. Т. ШЕВЧЕНКА в США
В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

проф. д-ра П. Ковалева

закликає викладачів і студентів славістики, учителів і студентів шкіл українознавства, бібліотекарів, власників приватних книгозбірень та всіх любителів української книжки, придбати люксусово видані в твердій оправі праці нашого визначного мовознавця:

1. Українська мова	$5.00
2. Слов'янські фонеми	6.00
3. Лексичний фонд укр. мови, том 1-ий	8.00
4. Лексичний фонд укр. мови, том 2-ий	6.00
5. Основи формування укр. мови	6.00
6. Вступ до історії сх. слов'янських мов	5.00
7. Молитовник-Служебник, пам'ятка 14 ст.	5.00
Також в м'якій оправі:	
8. Український наголос	1.00
9. Мистецтво слова	2.00
10. Проблема словосполучень	1.50
11. Як правильно будувати фразу, 2-ге вид.	.50
12. Чистота і правильність укр. мови, 2-ге вид.	1.00
13. Papers — Доповіді, ч. 29, 31, 33 разом	3.00
14. Славістика, ч. 20, 29 разом	1.50
15. Проблема слов'янського консонантизму	.50

Кожний, хто замовить всі перелічені книжки вартости $52.00, дістане їх лише за $35.00, залучивши чек чи поштовий переказ на цю суму.

Увесь прибуток з продажу цих книжок призначений для ФОНДУ видання недрукованої спадщини проф. П. Ковалева, зокрема „Української фрази" на 675 стор.

Добровільні пожертви для ФОНДУ (Tax Deductible) і замовлення на книжки просимо слати на адресу:
SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.
302-304 West 13th Street, New York, N.Y. 10014

АМЕРИКА — ВЕРХІВ'Я СВІТУ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

раїнцям, варто кожному „відкрити Америку" — цю провідну країну світу і, зрозумівши ідеали нашого часу, розгорнути свої велетенські можливості і стриміти до вершин — удосконалення і користи з нашого життя для себе і для України.

Моя юна супутниця Віра, — молода українка, теж сподобала Америку. Її захоплювали Бродвей, Таймс Сквер, реклями і світла, світової слави фільмові атракції, рух і життя на вулицях Ню Йорку, чи може ще щось, що викликало в душі молодої українки бажання приїхати сюди знову і сказати мені з милою усмішкою.

—Я люблю Ню Йорк! Америка — чудовий край...

Грудень 1975 р.

Українська мистецька виставка в „американському морі"

В неділю, 28-го вересня ц. р., у приміщеннях Маямського університету, в Оксфорді, Огайо, відбулося відкриття чотиритижневої виставки праць української мисткині Аки Перейми. Оксфорд це мале містечко, віддалене на не цілу годину їзди від Синсинаті, у південно-західньому кутку Огайо.

Вписавшися в книгу гостей, не знаєте звідки починати. Неначе на бальконі, з одного боку залі розміщено експонати українського народного мистецтва, які є власністю університету. Мисткиня з розмислом пов'язала свою виставку з виставкою цієї колекції, яку закупила п. Пратт під час подорожей зі своїми студентами мистецтва по східній Европі ще в 1930-1939 роках і подарувала університетові. Між іншим, до часу цієї виставки, ті експонати вписано, під культураю Польщі й завдяки нашій мисткині їх зідентифіковано, як українські. На час виставки Ака Перейма дадала до цієї колекції своїх 66 вишиваних рушників і 3 вишивані сорочки, а також комплет писанок одного взору в різних стадіях розпису для ілюстрації процесу продукції писанки. Поскільки велика частина виставлених праць Аки Перейми носила український характер і мотиви, цей куток України влучно доповнював її виставку й символічно ідентифікував її національну приналежність.

Сама виставка Аки Перейми включала праці, що свідчили про широкий діяпазон її таланту й творчости: килими, дерев'яні й металеві скульптури, акварелі, олійні картини, гранітові плити й керамічні посуди.

Виставлені килими виконані гачком на канві в 1971 р., один 5 x 28', а другий 4x28'. На них узори базовані на образах мисткині. Це — „Весняні птахи" і „Свято — Іванська Ніч".

Чотири олійні картини, розміром 6 x 4 кожна, зображує писанки: Весняні води (1965), Весняні вітри (1967), Божа ручка (1967), Фенікс (1969). Іншого напрямку є олія „Адам і Ева" (1965), розміром 24 x 18, де обидвоє тримають яблуко, бо на думку мисткині „обидвоє рівно винні".

„Студії на скульптуру" — це 12 акварель, звичайно чорні з білим, яких ціль „є більше для інформації, як на показ". Іншого роду є 24 акварелі (24 x 16' кожна). Це символічно-загадкові праці з такими головними елементами, як дубові листки, вода, вікно, павук і „дивні нелогічні перспективи". Крім того, кожна з цих композицій включає писанку. Вони виставлені серіями — групами під збірними назвами, напр. „Жертви для померших", „Жертви для живих" і т. п.

Акварeля і чорнило „Мати Божа" в „вишиваному стилі" (1964). Це цікава праця наскрізь українська: українська жінка, вишиваний рушник, полумиски, вишивані строї — усе наче скопійоване з українських народних матеріялів. Мабуть, щоб глядачі зрозуміли глибоке прив'язання мисткині до своїх предків, побіч цього образу вона помістила фотографії своїх діда й баби. Розвішені навколо миски, наче наші рушники, декорують „Мати Божу".

15 керамічних посуди з червоної глини з чорними взорами також базовані на українськім народнім фольклорі. Взори включають рибки, когутики, барани, дубові листки і т. п.

Три ліплені дерев'яні, висячі скульптури (дві довжиною 8 а одна 3) містичного характеру. Їх ціль — охоронити людей від злого. Сім металевих скульптур сталі, нержавіючої сталі, алюмінію, покриті кадмієм і т. п. Деякі скульптури складаються з двох, а то й трьох частин. Дві скульптури з заліза, що ржавіє, але розкладається. Найбільша тут виставлена скульптура - це „Драбина Якова" (1965), 15 x 4'. Її нижча частина зі сталі а горішня блискуча з алюмінію. „Хрест" — це скульптура 3 x 8, неначе проєкт на нагробний камінь. Цікавими також були три т. зв. „скульптури знайдених речей".

Щоб привітати 200-ліття Америки, мисткиня включила в виставку дві гранітові плити. На одній (24 x 18) американський орел тримає українську писанку, а на другій (40 x 8) — американська пшениця.

Хоч у цих околицях небагато українців, вони знаються, дружньо співжиють і зустрічаються при різних нагодах. Так і цим разом. Щоб привітати й ушанувати мисткиню, по відкритті зїхалися в п-ва Коханів на зустріч присутні українці та деякі американці — близькі приятелі п-ва Переймів. Д-р Іван Кохан, професор Маямського університету, і Тетяна Кохан щиро всіх прийняли. За закускою, розмовами й піснями час скоро проминув гуртковій українців — приятелів, до пізньої ночі.

З. Л. Мельник

Український Народний Союз

ПРОГОЛОШУЄ

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ
потребуючим студентам на академічний рік 1976-77

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визнаних університетів і каледжів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі:

1. Фінансової потреби;
2. Студійних досягнень (оцінок);
3. Активности в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендії, на формулярах, що їх можна набути в Головній Канцелярії УНСоюзу, слід вносити до **31-го березня 1976 року** на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street — Jersey City, N.J. 07303

Тиждень Українського Пласту в Торонті

Пластова Станиця у Торонті влаштувала цікаву імпрезу, а радше серію імпрез, які перемінили пластову домівку, ніби чарівною паличкою, з буденної на святочну, чистеньку, зі стінами свіжо помальованими, підлогами вимитими, кімнатами оригінально і естетично удекорованими. Який чародійник переступив пороги пластової домівки?

Афіша „Тиждень Українського Пласту" зрушила з дрімоти усіх! Чия кімната буде найкраща? Чия програма найцікавіша? Чиє добре діло, чия пластова постава?...

Тиждень Українського Пласту офіційно відкрито по св. Літургії в неділю, 26-го жовтня, про участі всіх 4-ох уладів, (новацтво, юнацтво, старше пластунство і сеніорат), та Пластової Станичної Старшини. Хоча вже в суботу, 25-го було відкриті новацькі сходини для батьків і гостей в пластовій домівці.

А в понеділок „Вечір юнацтва". З переглядом юнацьких кімнат, де годі було нагородити котрийсь курінь, бо всі кімнати не тільки блищали чистотою, але й вітали гостей усміхненим юнацтвом та помисловістю „курінних декораторів". Добре підготований юнацький панель (11-ий курінь) висловив цікаві думки на теми: Як треба спростовувати неправдиві інформації про Україну, що їх єднає в Пласті і що їм Пласт дає. Весела ватра в присутності понад 150 юначок і юнаків створили оптимістичний настрій.

У вівторок був „Вечір старшого пластунства", який, мабуть з причин студій, не випав надто успішно.

В середу велика заля пластової домівки „тріщала". Сеніори, Пластприят, гості, всі нетерпеливо чекали на панель, в якім брали участь; о. декан І. Сиротинський (Пласт і церква), мгр Я. Зорич (Пласт і школа), мгр І. Винницька (Пласт і хата) та д-р Ю. Даревич (Пласт і громада). На вечорі висловлено багато різних думок, з пропозицією зробити резюме, яке могло б допомогти у дальшій виховній праці.

Перед панелем присутні мали нагоду налюбуватися помисловістю юнацтва, оглядаючи їхні кімнати, побувати в деяких кімнатах на показі прозірок курінних таборів, та шукати щастя, чи торгувати „на базарі", з доходом на Енциклопедію Українознавства (Кіш юначок, протягом кількох років, заробив на ту ціль 12.000.00 долярів!). По панелі і сердечно-гарячій виміні думок, можна було напитися кави, з печивом, яку приготовили пані з Пластприяту.

У четвер „Вечір сеніорів" дав нагоду сеніорам зійтися, та черговий раз обговорити завдання сеніорату.

У п'ятницю старше юнацтво гостило у себе етнічних скавтів. Вечір був наскрізь позитивний, бо приємно було бачити захоплення не-українців нашою молоддю. Гостями були, коло 50 скавтів: литовців, лотишів, поляків та мадярів і представник канадського Скавтунґу. Спільна ватра створила дружню атмосферу. А в суботу ще раз „Новацький день", з іншою програмою, і врешті неділя, 2-го листопада. По св. Літургіях в церквах св. Володимира (православна) та св. Миколая (українська кат.), Листопадовий Апель з участю коло 400 пластунів та пластунок з відзначеннями, переходили до старших уладів, тощо, і нарешті, — так довгоочікуваний „Пластовий вечір" в Українському Домі.

Ще довго перед початком заля була майже заповнена. Коло 600 осіб встало до молитви, яку перевів о. С. Гуцуляк, православний капелян Пласту, а заля проспівала пластовий „Отче Наш", Програмою під час вечері провадила старша пластунка Дарія Шараневич. Станичний, пл. сен. Ярослав Соколик привітав усіх гостей, поміж якими були голова місцевого КУК-у д-р П. Глібович, пл. сен. Віктор Огрес голова КПС в Арґентині, міс Вокер, директорка вишколу провідників міжнародних таборів, представник СУМ-у та багато інших цінних та милих гостей. У своєму короткому слові пл. сен. Я. Соколик підкреслив, що за долю пластової організації несуть однакову відповідальність провід Пласту і батьки, які якщо хочуть щоб був успіх, мусять включитися в працю в Пласті. Дім, школа, Церква і Пласт мають бути зв'язані тісною співпрацею. Пласт для молоді має бути не тільки корисним, але приємним. Він має створити для молоді умови, в яких розвиватиметься пластова дружба та національна гордість.

Після вечері — програма: святочна передача подарунку ст. пл. Сірському від старшого пластунства в пам'ять його тижневої голодівки за Мороза. Тоді фортепіяновий дует Фоменка, „Стрілецький марш", присвячений оптимістам — героям листопадових днів, у виконанні юнаків Тараса Граба та Всеволода Соколика.

А тоді „листопадова ватра" новацтва, де серед стрілецьких пісень новак Борис Хабурський гарно деклямував „Листопадовий вірш" пл. сен. Лесі Храпливої — Щур. До ватри приєднались юначки, настрій повеселішав, а як старші пластунки прийшли, то сміху і жартам не було кінця. Ватрою дуже вдало проводив ст. пл. Роман Зазуля, кошовий, він також згадав незабутніми піснями при ватрі сл. п. Ю. Пясецького („Сіріли у сумерку"), та почесного члена Пласту сл. п. ред. В. Софронова-Левицького („Гей, життя ти наше!") які відійшли від нас до Вічної Ватри.

Відтак молодь дружньо бавилася та танцювала, а в меншій залі зі зцікавленням та захопленням присутні оглядали двочастинний фільм „60-ліття Пласту" на Вовчій Тропі. Після кави і чергових „кальорій" обговорювано недоліки та успіхи пластового тижня, тижня переживань та ентузіязму, тижня праці напруження та на кінці — почуття вдоволення.

Чи був комусь „потрібний до щастя" тиждень Пласту в Торонті? Ентузіязм тих, що брали участь, їх скількість, висказані здорові думки свідчать, що так. Тиждень Пласту був корисний. Приніс не тільки працю, але і радість з вдоволенням. То ж, до дальшої праці Пластова Станице в Торонті!

Оксана Бризгун

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

120.000 жидів покинуло СССР — каже Борис Шумилін

Москва. — Заступник міністра внутрішніх справ СССР Борис Шумилін в інтерв'ю з кореспондентом совєтської пресової агенції ТАСС заявив, що від 1948 р. Совєтський Союз покинуло 120 тис. совєтських жидів, які раніше виїжджали до Палестини, а потім до Ізраїлю. Шумилін відмовився дискутувати справи дальших плянів еміграції совєтських жидів і людей інших національностей, і не міг відповісти на питання скільки жидів виїхало до інших країн крім Ізраїлю. На Заході вважають, що бодай 40 відсотків совєтських жидів, одержавши візу до Ізраїлю, туди не поїхали, а вибрали своїм постійним місцем поселення інші країни. В 1975 р., за даними Шумиліна, з СССР виїхало 11.700 совєтських громадян. Число емігрантів постійно зменшується, — сказав Шумилін, мовляв в наслідок листів, які приходять з закордону, головно з Ізраїлю, і в яких говориться про незавидну долю емігрантів.

Замість квітів на могилу

сл. п. Ірини Дереш

складає на цілі НТШ в ЗСА суму 20.00 долярів

Ірвінгтон, Н. Дж. — Іриней ТЕМНИЦЬКИЙ

Замість квітів на могилу нашого Дорогого ЗЕМЛЯКА

бл. п. Евгена Бялого

на „ЦЕРКВУ В ПОТРЕБІ" зложили:

Прокіп КИСІЛЬ	$25.00
Осипа і Ераст КУРОВИЦЬКІ	20.00
Зеновія й Іван ВУНДЗЯКИ	20.00
Зеновія і Василь НИКИФОРУКИ	20.00
Оксана БАХТАЛОВСЬКА-ПРИПЛЕСЬ	10.00
Марія і Осип МОРОЗИ	10.00
Наталія САЄВИЧ	10.00
Іван СТАНЕЦЬКИЙ	10.00

Гроші переслано на руки Блаженнішого Патріярха Йосифа Першого.

Родині Покійного висловлюємо щире співчуття.

ПОДЯКА

На самий Свят-Вечір Рождества Христового року Божого 1975, по короткій недузі відійшов у Вічність наш Дорогий та Незабутній МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ та ПРАДІДУСЬ

блаженної пам'яті

АНТІН ЧАЙКОВСЬКИЙ

Колишній начальник залізничої станції та інспектор Дирекції Залізниць у Львові, в'язень Домбя, мистець-маляр, народжений 25-го травня 1884 року у Львові, Західня Україна, людина голубиного серця та високої товариської культури.

Сповнені глибокого смутку, хочемо тим шляхом висловити з глибин нашого серця подяку Тим Усім, що мимо святочного часу взяли так численну участь в Панахиді та похоронах.

В першій мірі дякуємо Преосвященному Владиці Василеві Лостинові та Всечеснішим отцям о. шамбелянові Мирославові Харині, о. шамбелянові Робертові Москалеві, о. радникові Василеві Головінському, о. Т. Саюкові та о. М. Сапові за звеличання своєю участю Панахиди та похоронів.

Особливу подяку висловлюємо о. шамбелянові Мирославові Харині за чудову та зворушливу проповідь під час похоронної відправи в катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії та його участь в похоронах, мимо власного недужого стану.

Дякуємо Усім, що зложили грошеві пожертви на поминальні відправи, церковні та добродійні цілі, а також Тим, що прислали квіти на свіжу могилу.

Щира подяка Усім, що зложили нам усно, телефонічно та листовно співчуття та слова розради в днях нашого смутку.

Дякуємо також усім Промовцям на поминках за їх теплі спогади та щирі слова про Покійного.

Особливо щиро дякуємо д-рові Я. Яримовичеві за лікарську опіку над Покійним, яка переходила поза межі його професійних обов'язків.

Наша подяка була б не повна, коли б ми поминули Управу Оселі Вознесіння та її мешканців, а особливо панію Станиславу Шуль та пана мгр В. Стефанишина за їх віддану опіку над Покійним та його Дружиною до останніх хвилин Його життя.

Дякуємо ще раз цілій Українській Громаді у Філядельфії та поза нею, за численну участь в Панахиді, похоронах та поминках у Сестер Василіянок на Факс Чейсі. Дякуємо Приятелям та Членам нашої родини за допомогу в похороннім прийнятті, а також похоронному заведенню М. Насевича за справне улаштовання похоронів.

Нехай Всевишній нагородить Вас усіх сторицею!

МИХАЙЛИНА ЧАЙКОВСЬКА, дружина
АЛЕКСАНДРА ЯЦКЕВИЧ, дочка
ІРЕНА СЕНЬКІВСЬКА, дочка

З глибоким смутком повідомляємо Українське Громадянство про смерть

ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА

БЛ. П.

МИКОЛИ ПОНЕДІЛКА

що сталася 25-го січня ц. р.

Покійний щедрою рукою, словом і друком ширив любов до українського письменства, до нашої рідної української мови.

Хай буде Йому вічна пам'ять між нами!

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО" в КАНАДІ

МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ків, — православних, католиків та євангельських християн, — доноситься до нас і сьогодні із виснажених уже грудей тих, що їх безбожницький і людоненависницький режим кинув до в'язниць і таборів невільників, розсіяних численно по північних теренах теперішньої російської комуністичної імперії.

В імені їх усіх кличе сьогодні до нас найбільш відважний мученик за Христа — український православний священик Всечесний отець Василь Романюк. Він не просить про полегшення його долі, він благає нас стати правдивими свідками Христа й оборонцями сучасних мучеників за Нього. Він дає нам усім зворушливий приклад, яким святим горінням повинно бути пересякнуте наше свідчення. Стаючи в оборону тих, що їх кинуто у в'язниці й табори рабів та протестуючи проти тяжких знущань над ними, отець Василь Романюк часто голодує, що й довело його до небезпечного для його життя виснаження. Цей приклад відданости Христові повинен дійти до нашого сумління й викликати відгук у нашому серці і розумі.

Ваша Святосте! Ось уже скоро мине тисяча років, як Українська Православна Церква дає докази своєї відданости Вселенському Православію й Патріяршому Царгородському Престолові. Наша Церква ніколи не посягала на права й привілеї Вселенської Царгородської Патріярхії та її віками освячене першенство у Вселенському Православії. Вірна вона і сьогодні Патріяршому Престолові в Царгороді, хоч і тяжкий хрест несе в поневоленій безбожниками Україні. Розуміємо й приймаємо волю Божого Провидіння, яке, випробовуючи нас, дало ворогові Христа нагоду замкнути брами Української Православної Церкви на улюбленій нами Батьківщині.

Одначе, щоб показати шлях до відродження нашої Церкви в майбутній звільненій від безбожницького режиму Україні та зміцнити віру многострадального українського народу в ласку і всемогучість Божу, Господь і Спаситель наш, що немічно лікує, а недостаюче поповнює, виявив Своє чергове чудо: — сьогодні, в багатьох країнах вільного світу існує, творчо діє й несе духовну поживу тисячам своїх вірних Свята Українська Православна Церква. Ця Церква вигнанців із Рідної Землі, постійно зростає числом Божих храмів і вірних у них. Мені ж, недостойному Господь судив нести тягар Первоієрарха Української Православної Церкви в діяспорі та бути сторожем скарбниці духовних цінностей побожного українського народу. З цього випливає мій обов'язок: — довести до відома Вашої Святости про теперішній Страсний Тиждень у житті українського народу та звернутись до Вашої Святости з оцим благальним словом:

Схиляючи у смиренні коліна, усердно кличу й сердечно прошу Вашу Святість виявити Батьківське піклування над мучениками за Віру Христову в СССР. Зокрема ж гаряче благаю взяти у Вашу опіку й оборону українських мучеників за Христа та зробити все від Вашої Святости залежне для визволення Всечесного Отця Василя Романюка із в'язниці й країни сліз і недолі, щоб дати йому змогу, разом з нами, стати перед Святим Престолом у Вільному світі. Одночасно прошу Вашу Святість з'єднати до Ваших заходів у цьому святому ділі найдостойніших і улюблених Патріярхів Сходу — Олександрійського, Єрусалимського й Антіохійського та первоієрархів і провідників інших християнських віровизнань у світі..."

Це звернення Владики Митрополита до Вселенського Патріярха Димитрія I вислано водночас до Первоієрархів усіх Помісних Православних Церков та голів і провідників інших християнських віровизнань. Крім того воно буде вислане до Комісії Прав Людини Об'єднаних Націй та інших мірнародних гуманітарних організацій.

Український Ансамбль...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

оновлена молодими танцюристами.

На жаль, українська громадськість згаданих країн не має змоги відвідувати концерти українців Пряшівщини, бо виступи проходили й проходять по містах, віддалених від більших українських поселень, а часом у цілком маленьких містечках, де й самі мешканці не знають про що воно йдеться.

Перед початком концертів проходить продаж програми з назвою „Чеський український народний ансамбль пісні і танцю" (німецькою мовою). Новиною на цей раз є географічна карта Чехо - Словаччини з її східніми кордонами, на якій через Лемківщину на Закарпаття, включно з Пряшівщиною, тягнеться напис „Русини - Українці", тобто, подано географічне положення української людности на сході сьогоднішньої Словаччини.

Ансамбль користується значним успіхом, коли зважити на те, що окремі концерти були здійснені у маленьких містечках, а глядачів таки завжди назбиралася повна заля. Поміж танцями виступають співачки М. Мачошко, Р. Ярощак, М. Грабовська та Р. Смотер, які виступають також з бандурами. Правда, глядач, який не купив програми, сприймає всі пісні і танці за українські, хоч перша частина переповнена саме неукраїнським репертуаром — данина, очевидячки, словакам і т. зв. „інтернаціональній політиці". Друга частина заповнена в основному українськими піснями й танцями, серед яких український гопак користається у публіки найбільшим успіхом і майже при кожному концерті танцюристи змушені його повторяти.

Правда, трапляється і невдало організований концерт, як це було в містечку Вермельскірхен, де у залю на 500-600 місць прийшло яких 200 глядачів, але це не вина ансамблю, а організації і реклями, бо у трохи більшому містечку Дібург прийшло на виступ біля 1300 глядачів.

Піддуклянський Український Народний Ансамбль одинский професійний український ансамбль поза межами України і саме він тепер знайомить західньоевропейського глядача з українською культурою: культурою української етнічної людности на Пряшівщині і культурою України взагалі. Аж дивуєшся, що такої можливости дуже рідко дістається українським професійним колективам з Української ССР.

Американські мистці у Парижі

Під таким наголовком почалася в Парижі, у Конгресовій Палаті, 15-го грудня 1975 р. велика й репрезентативна виставка модерного американського мистецтва, що триватиме до 15 січня.

Виставка високого рівня, чудово уложена, організована зі справжнім американським розмахом. Між мистцями, що репрезентують ЗСА у 200-ліття Незалежности, знаходиться наш земляк — Роман Василишин з Філядельфії, що виставив три великі графічні праці, які стоять на рівні цілости.

У каталозі знаходимо — правдоподібно — ще нашу землячку, Ярославу Кіналь, якої досі не вдалося зідентифікувати.

(„Укр. Слово", Париж)

Українська Вища Школа в Детройті

Українська Вища Школа є гордістю нашої громади в Детройті від самого початку свого існування. Однак шкода, що багато батьків не посилає туди своїх дітей. В ній працюють над нашими дітьми Отці Василіяни, Сестри Василіянки, Сестра Служебниця та світські вчителі під керівництвом директора Школи професора Стасіва, стараються доповнити процес виховання, який повинен почнатися вдома. Стан чисельний студентів Вищої Школи є абсолютно замалий. Отці Василіяни, Дирекція Школи та Клюб Батьків стараються знайти спосіб як переломити байдужність деяких батьків, які не хочуть і не вміють використати те, що дає наша знаменита Українська Вища Школа у вихованні своїх власних дітей. Студенти Української Вищої Школи, з яких 92 відсотки йдуть до найкращих університетів і не мають проблем. Українських студентів всюди радо приймають. Інші католицькі Вищі Школи Мічиґену, не говорячи вже про публічні, подивляють високий рівень навчання в нашій школі. Наприклад у 1973 р. на 48 студентів — 15 отримали повну стипендію на чотири роки у Вейнському університеті. У 1974 році на 45 студентів 14 студентів одержало ту саму стипендію. Крім тих стипендій наші студенти діставали повні стипендії на інших університетах включно з Гарвардом. Тому ми маємо всі дані, щоби назвати нашу Українську Школу знаменитою і бути гордими за неї та наших студентів, які з неї вийшли.

Приємно бачити наших колишніх студентів Вищої Школи щораз частіше на імпрезах Вищої Школи та Клюбу батьків. Їхня участь у Коляді є гарним початком. Ждемо їхньої всебічної праці для Вищої Школи. Видно те чого їх навчили не пішло на марне.

Великих слів — велику силу ми знаємо, але лише ділом можемо доказати наше зрозуміння так великої справи, як виховання наших дітей.

У дні 2-го листопада м. р. відбулися Загальні Збори Клюбу Батьків при Українській Вищій Школі у Гемтремку. Звіти членів Управи Клюбу Батьків закінчив голова К. Величковський. Подякував членам управи за гармонійну співпрацю та гарні висліди праці. Клюб мав загальний прихід — кругло 43.000, передано Вищій Школі 30.000 чистого доходу. Сальдо 800.00 дол. Кость Величковський закінчив успішно третю каденцію. Йому належиться признання за жертвенну та віддану працю для Вищої Школи в Клюбі Батьків. На пропозицію Номінаційної комісії обрано Управу: голова К. Величковський, екзекутивний заступник голови Ярослав Дужий, заступник голови Стефан Присяжнюк, В. Красіцкий, З. Васильkевич; секретарі; Дарія Рихтицька, Ірина Сеник, Текля Шаран, Ірина Прийма. Касири: Я. Никифоряк, С. Чорній, Л. Кльось. Атлетичну секцію очолив З. Васильkевич, Розвагову — В. Дигдало. Секцію спеціяльних доручень — Богдан Левицький. Заст. господарської референтки Галя Калитяк. Контрольна комісія; Стефан Король, Володимир Отрин і М. Савка. Крім вище згаданих членів, намічено 41 осіб, які є приділені до поодиноких секцій. Одноголосно принято пропозицію Номінаційної комісії. Новообраний голова К. Величковський намітив плян праці на каденційний рік.

Директор проф. Петро Стасів подякував Клюбові Батьків за співпрацю та допомогу у розв'язці чимало різних проблем. Висловив признання Клюбові Батьків та підкреслив важливість його існування та велику працю для Української Вищої Школи.

З черги о. ігумен Інокентій Лотоцький, парох та опікун цієї школи, що турбується долею школи, який сподіється більшої жертвенности батьків та парохіян, відколи фундація Форда перестала допомагати нашій школі. О. ігумен Вищої Школи, висловив сердечну подяку Клюбові за безкорисну працю, без допомоги якого не було б змоги вдержати школу. Щирими та повними заохоти словами побажав новій Управі успіху в новій каденції. В дружній атмосфері за кавою, чаєм та солодким присутні гуторили про потреби Вищої Школи та працю Клюбу Батьків.

Спрямуймо наші зусилля у розвій нашої Української Вищої Школи.

Ярослав Дужий

Концерт в честь Д. Бортнянського у Філядельфії

Концерт відбувся 11 січня ц.р. Не часто мешканці Філядельфії й околиці мають нагоду полюбуватися творами музичного велетня Дмитра Ст. Бортнянського та композиціями їхніх видатних творців. Виконання всіх точок програми було майстерне і полонило увагу приявних.

Вже сама доповідь талановитого музиколога д-р Андрія Шуля п. н. „Дмитро Бортнянський — блискуча музична постать", з великим знанням предмету, підготовлена та цікаво виголошена, викликав у слухачів велике враження. До цього на певно спричинилася невимушена поведінка прелеґента на естраді, до якої привик від дитинства, бо дуже часто виступав на телевізійних і радіових програмах та концертах, як і гарно продемонстровані на фортепіяні музичні приклади.

Два „концерти" Бортнянського чч. 1 і 8 у виконанні мішаного хору „Кобзар", дали всім змогу пізнати літургійний характер цих творів. Хор „Кобзар" співав дуже гарно та зі зрозумінням. Струнний ансамбль відіграв Бортнянського милозвучну композицію Ц-дур. Прозвучала вона дуже гарно. Виконавцями були; Оксана Сімович — скрипка, Володимир Тритяк — віоля, Анна Мартіндейл Вілліямс — чельо і Роксоляна Гарасимович — фортепіян.

Дальшу частину концертової програми виконав, як завжди блискуче, віртуоз — піяніст, відомий українцям і неукраїнській публиці тут і за океаном, Роман Рудницький. Програму цієї частини концерту змінено, бо співачка Сузанна Рудницька, яка теж мала виступити, захворіла, і тому ми прослухали виключно фортепіянові твори. Неперевершена гра нашого визначного віртуоза захопила присутніх і оплескам не було меж.

У свою програму Роман Рудницький вклав Бетговена Сонату Фіз-дур, оп. 78, Антона Рудницького „Сонату на стрілецькі теми", оп. 10, Рахманінова два Прелюди, Г-моль і Б-дур, Клавдія Дебюссі, мов пронизані сонцем, „Рефлексії у воді" та бравурний органовий Прелюд і Фуґу Ес-дур Бах-Бузоні. Захоплена публіка довго оплескувала мистця.

На „біс" мистець заграв композицію проф. Антона Рудницького „Гуцульський танець".

Велика заля презбітеріянської церкви з такою вишуканою програмою, давала концертові, належного гідного тону, а також естетично запроєктовані програми, де на четвертій сторінці у кількох параграфах англійською мовою подано найважливіші факти про Бортнянського та його творчість. Те все вказувало на професійну підготову концерту. Голова Клюбу д-р Петро Клюк, поінформував присутніх, що душею цієї імпрези, її ініціятором та організатором був один із заступників голови Клюбу, пані мґр Роза Шуль. Вона є також автором фахово написаної книжки „Основи музичного мистецтва" яку можна було купити при вході на залю. Повний дохід з накладу цієї книжки призначений на Український Музичний Інститут.

Під час концерту, на залі, були присутні Владика — Василь Лостен, о. протопресвітер Стефан Біляк, декан, шамбелян о. Михайло Федорович та о. Лев Любинський. Було теж декілька сестер.

Євген Чайковський

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ...

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляє Управа цього Клюбу, що з уваги на панахиду за душу сл. п. Миколи Понеділка, п'ятничевий вечір дня 30-го січня ц. р. не відбудеться.

В Детройті започатковано...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

робком місцевого Відділу СУА.

Святочну зустріч відкрив заступник голови Комітету інж. Богдан Петріна, який, між іншим, розповів, що по його приїзді до Детройту, один іміґрант запитав його, чи знає він Марусю Бек, він здвигнув раменами і відповів, що не знає. Тепер має він приємність працювати з Марусею.

Маруся Бек у своєму слові представила дотеперішню працю Комітету і його Екзекутиви, згадала про труднощі одержання субсидії від американських чинників і тому ми здані на власні сили. Ще не всі організації відгукнулися на заклик Комітету скласти пожертву для створення грошової бази, без якої праця Комітету була б неможливою. В дальшому ході програми голова відчитала склад Комітету ,і коли згадала про д-ра А. Шутку, висловила співчуття з приводу його недуги та побажала йому повороту до здоров'я. Його місце заступника голови зайняв інж. Адріян Черняк, який відчитав склад Ради Директорів. Голова представила також плян праці на цілий біжучий рік.

Цікавою була процедура вибору княгині і двох бояринь. Формально вибір відбувся в пополудневих годинах, але його повторено під час зустрічі. В склад жюрі входили: Стефан Віхар, Ярко Козак, Стефанія Дуб, Валентина Мушинська і Ореста Каралаш. На сцену в українських народних строях вийшли дев'ять кандидаток на княгиню. Ними були: О. Дужа, М. Кізима, Л. Коростіль - Юґас, А. Никифоряк, Д. Омецінська, Л. Романчук, Н. Стеткевич і Л. Юрків. Їхні прізвища й імена відчитувала Е. Запорожець, а Микола Кавка подавав прізвища їхніх батьків і характеристику кожної кандидатки. Всі вони є пластунками або сумівками. По якомусь часі з'явилися вони знову на сцені, але вже у звичайній одежі і жюрі проголосило вислід виборів. Першою бояринею стала Аня Никифоряк, другою Марта Кучер, а княгинею 17-літня Діяна О. Омецінська, дочка інж. Ростислава і Оксани Омецінських. Обрана княгиня є пластункою, активною в Т-ві „Рідна Школа", грає на фортепіяні і учащає до балетної школи. На голову княгині Маруся Бек поклала корону, а брат Марусі — Іван — вручив княгині від себе чек на суму 100 долярів. Але амбітна дівчина передала цей чек Комітетові. Кожній кандидатці на княгиню, княгині і бояриням вручено коробку солодощів, а королева фестивалів Патриція Рогач вручила княгині і бояриням по китиці рож.

До слів ред. Ярослава Гайваса, якого представив д-р Антін Жуковський, прислухалася публіка з великим зацікавленням. Їй заімпонувала його постава не вагатися сказати правду про деякі недоліки в нашій громаді. Тоді, як інші етнічні групи поробили заходи для відзначення роковин двохстоліття незалежности Америки, ми щойно під тиском громадської опінії взялися до праці і для цієї цілі створили в Ню Йорку Крайовий Комітет. Нас небагато. Кажуть — два мільйони. Досі здобули ми одну важливу позицію в американському уряді, маючи на увазі д-ра Мирона Куропася, якого найменовано на спеціяльного асистента Президента ЗСА для етнічних справ. Подібних позицій, які нам належаться, можемо здобути більше, якщо виступатимемо солідарно. Успіхи здобувається працею і боротьбою. Промовець підкреслив, що нашій активності приглядаються наші брати і сестри в Україні і ця активність допомагає їм там розвивати свою культуру. По закритті головою зустрічі, зроблено знімку приявних членів Комітету разом з княгинею і бояринями. На адресу наших пань — членок СУА треба сказати, що вони вклали багато праці, декорували столики і сцену, позносили солодке печиво, подавали каву і т.п.

УКРАЇНА І ЇЇ БОРОТЬБА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

мана і Урсулі Луциків, Володимира і Марії Сеник, Рози Марії Киці, Славки Павлишин-Гелеґер і Мирона Павлишина, виконали маршову пісню „Коні".

На закінчення програми пані Джелм розказала, як Москва, після визнання української держави, напала на українські землі і після чотирьох років затяжної боротьби Україна стала поневоленою комунізмом нацією. Українців, котрі виступають в обороні людських прав, виселюються на Сибір, ув'язнюються в тюрмах, або замикається в так званих психіятричних заведеннях. Вона підкреслила, що мимо знущань, гін до волі в українському народі триває і є сильним. Щойно недавно один з найбільш відомих українських політичних в'язнів в Совєтському Союзі сказав своїм поневолювачам: „Ви хотіли сховати людей в мордовські ліси — а замість цього виставили на широку арену і їх побачив цілий світ... Кожен раз, як тільки на українському горизонті з'явилось щось живе, ви кидали в нього камінцем. І кожний раз виявлялось, що то не камінець, а бумеранґ. Він обов'язково повертався і бив... по вас!" Доповідачка додала, що сьогодні обов'язком кожного доброго американця, котрий любить свою прадідівську спадщину, передану йому 200 років тому, є заговорити в обороні українців і всіх поневолених народів, тому, що як сказав св. Павло в свойому посланні до Коринтян: — „Якщо один терпить, ми всі терпимо". На телевізійному екрані появилося обличчя Валентина Мороза і чути було мелодію пісні „Матері" у виконанні співаків „Акорд-у".

Вшановуючи цим способом змагання українського народу за свободу, учасники здобули собі багато похвал і признання, але найважніше є те, що ця програма зазнайомила тисячі американських глядачів з історією і боротьбою України за ті самі ідеали свободи, за котрі 200 років тому змагалися і гинули американські предки.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 31-го СІЧНЯ 1976 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Дністер 361 Відд. о год. 6 веч. в домівці Товариства при 119 Аве. А. Є дуже важні справи до полагодження. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. — М. Пізнак, предс., І. Пригода, кас. П. Кучма, фін. секр.

ЮТИКА, Н. Й. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 484 Відд. о год. 6-ій веч. у парафіяльному домі (долішня заля), 1104 Стейт вул. На порядку: відкриття, звіти Управи і К. Комісії, вибір управи на 1976 р. та поточні справи. Кожної неділі від год. 9-1 по пол. можна вплачувати вкладки та полагоджувати союзові справи в долішній залі параф. дому. Тел. відд. канцелярії — 735-1955. — В. Запаранюк, секр.

НЕДІЛЯ, 1-го ЛЮТОГО 1976 р.

БРИДЖПОРТ, Па. Річні збори В-ва св. ап. Петра і Павла 383 Відд. о год. 1 по пол. в залі Укр. Горож. Клюбу, 494 Форд вул. На порядку: звіти Управи, К. Комісі та вибір управи на 1976 р. Проситься чл. прибути. — И. Хома, секр.

НЕДІЛЯ, 8-го ЛЮТОГО 1976 р.

ГАМТРЕМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при вул. Ґрилінґ 2376. Річні збори Відд. відбулися 11 січня ц. р. на якій вибрано таку управу на 1976 р.: М. Кончак, гол., М. Бориськевич, рек. секр., Р. Татарський, фін. секр., М. Бабій, скарбник. К. Комісія: В. Бориськевич, Т. Судомир, Ів. Цар. Члени 94 Відд. рішили відсвяткувати свій Ювілей 60-ліття існування — 10-го жовтня ц. р. — М. Бориськевич, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ЛЮТОГО 1976 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці 36 Відд. о год. 2 по пол. в Укр. Ам. Клюбі, 292 Гадсон Авеню. Проситься чл. прибути на збори та вирівняти вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

НЮАРК, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва „Орлик" 27 Відд. о год. 3 по пол. в школі св. Ів. Хрестителя при Сенфорд Авеню. Проситься чл. прибути, точно. В. Сенежак, предс., Л. Олесницька , секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва ім. О. Ольжича 32 Відд. о год. 1 по пол. в Укр. Горож. Клюбі, 847 Н. Френклін вул. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1976 р. — Управа.

ГАРТФОРД, Конн. Річні загальні збори В-ва св. Івана Хрестителя 277 Відд. о год. 3-ій по пол. в УНДомі при 961 Ведерсфілд Аве. На порядку: звіти та вибір Управи на 1976 р. Проситься чл. прибути на збори. — С. Кравець, секр.